

Gezonde Schoolpleinen

GEZONDE
SCHOOL

GEZONDE SCHOOLPLEINEN
UITDAGEND, GROEN EN ROOKVRIJ

PARTNERS

Jantje Beton
IVN
RIVM

PO-Raad
VO-raad
MBO Raad

GEZONDE SCHOOLPLEINEN UITDAGEND, GROEN EN ROOKVRIJ

Een Gezond Schoolplein geeft jongeren uit het basisonderwijs, voortgezet onderwijs en middelbaar beroepsonderwijs de ruimte om te bewegen en te spelen in een uitdagende, groene en rookvrije omgeving. Dat is belangrijk voor een gezonde ontwikkeling. Een Gezond Schoolplein prikkelt de fantasie, stimuleert beweging en leert over het belang van de natuur. Tijdens én na schooltijd. Dit heeft een positief effect op het concentratievermogen en de leerprestaties.

WAT IS EEN GEZOND SCHOOLPLEIN?

EEN GEZOND SCHOOLPLEIN:

- ✓ Stimuleert bewegen en spelen.
- ✓ Is rookvrij.
- ✓ Bevat groene elementen.
- ✓ Wordt gebruikt als buitenlokaal.
- ✓ Is na schooltijd geopend als buurtspeelplek.
- ✓ Wordt samen met de jeugd ingericht, onderhouden en beheerd.
- ✓ Hoort bij een school met het vignet Gezonde School.
- ✓ Inspireert andere scholen.

Uitdarend, groen en rookvrij

WAAROM EEN GEZOND SCHOOLPLEIN?

BEWEGEN EN BUITENSPELEN

Jongeren moeten vrij en avontuurlijk buiten kunnen bewegen en spelen in hun eigen buurt. Want buitenspelelen is leuk én essentieel voor een gezonde ontwikkeling. Het schoolplein staat in de top drie van favoriete speelplekken en vervult een belangrijke functie als speelplein waar de jeugd kan worden uitgedaagd om te bewegen. Juist in een tijd waarin tachtig procent van de jongeren onvoldoende beweegt, kan er niet genoeg aandacht naar bewegen en spelen uitgaan. Helaas zijn veel schoolpleinen na

schooltijd gesloten en vinden kinderen het schoolplein vaak niet uitdagend genoeg. Daarom worden scholen de komende jaren gestimuleerd om een Gezond Schoolplein te realiseren waar de jeugd tijdens en na schooltijd terecht kan. Jongeren spelen bij de inrichting van deze schoolpleinen een centrale rol. Zij weten als geen ander wat hen motiveert om te bewegen en buiten te spelen. En wat is er mooier voor jongeren dan bewegen en spelen op een plek die echt van hen is?

EEN GROENE OMGEVING

Een Gezond Schoolplein bevat groene elementen. Het onderhoud en beheer is een gezamenlijke verantwoordelijkheid van de school en andere betrokkenen uit de wijk waarin het schoolplein zich bevindt. Het schoolplein wordt gebruikt als buitenlokaal. Daarmee hebben leerlingen op een Gezond Schoolplein een streepje voor, want natuur is goed voor de zintuigen, motoriek, creativiteit en het concentratie- en denkvermogen.

In een groene omgeving bouwen jongeren een band op met de natuur. Als ze regelmatig in de natuur zijn, verhoogt dat hun interesse en betrokkenheid. En dat is belangrijk voor later. Want hoe kunnen we anders verwachten dat zij later voor de natuur zorgen en werken aan een duurzame samenleving?

GEZONDE ONTWIKKELING VAN DE JEUGD

Scholen met een Gezond Schoolplein behalen het vignet Gezonde School. Scholen met het vignet werken structureel, planmatig en integraal aan het verbeteren van de gezondheid van jongeren. Gezonde Scholen presteren beter. Jongeren in een gezonde schoolomgeving zijn gezonder en behalen betere resultaten. Leraren werken er met meer plezier en het verzuim is lager. Gezondheidswinst behalen voor de jeugd, dat wil toch iedereen?

'Een Gezond Schoolplein is er voor alle jongeren uit het basisonderwijs, voortgezet onderwijs en middelbaar beroepsonderwijs'

HOE WORDT EEN GEZOND SCHOOLPLEIN GEREALISEERD?

In januari 2014 starten de eerste tweeëntwintig scholen in Nederland met de realisatie van een Gezond Schoolplein. Medio maart 2014 kunnen alle scholen in Nederland uit het basisonderwijs, voortgezet onderwijs en middelbaar beroepsonderwijs via een open inschrijving op Gezondschool.nl/schoolpleinen een aanvraag indienen voor een Gezond Schoolplein. Uit de inschrijvingen worden achtenveertig scholen geselecteerd die in de periode 2014-2016 met een Gezond Schoolplein aan de slag gaan. De zeventig unieke Gezonde Schoolpleinen hebben een belangrijke voorbeeldfunctie voor alle scholen in Nederland. Enkele selectiecriteria zijn:

- De school geeft jongeren een zeer belangrijke rol in het ontwerpen, inrichten en onderhouden van 'hun' Gezonde Schoolplein.
- Het schoolplein is ook na schooltijd beschikbaar als speelplek.
- De school onderschrijft de omschrijving van een Gezond Schoolplein.
- De school die een Gezond Schoolplein realiseert heeft een ambassadeursrol naar scholen in de nabije omgeving.
- De school haalt minimaal één themacertificaat naar keuze van het vignet Gezonde School.
- Een school met een Gezond Schoolplein is geheel rookvrij.

ONDERSTEUNING VAN SCHOLEN

Jantje Beton, IVN en het RIVM Centrum Gezond Leven hebben een speciale aanpak ontwikkeld om scholen te helpen bij de realisatie van een Gezond Schoolplein. Deze aanpak bestaat uit een financiële bijdrage van €50.000,- voor de inrichting en aanleg van het schoolplein en begeleiding bij het:

- Ontwerp- en realisatieproces.
- Organiseren van beheer en onderhoud.
- Gebruik van het Gezonde Schoolplein als buitenlokaal waarbij educatieve buitenactiviteiten worden verankerd in het bestaande lesprogramma.
- Uitvoeren van een Gezonde School-activiteit rond thema's als voeding, bewegen, roken, alcohol, etc.
- Behalen van het vignet Gezonde School (verankering in gezondheidsbeleid van de school).
- Vervullen van een ambassadeursrol richting alle scholen in Nederland.

ZELF AAN DE SLAG

Scholen die niet geselecteerd zijn voor de realisatie van een Gezond Schoolplein, of geen aanvraag hebben ingediend binnen de gestelde periode, kunnen zelf aan de slag. Vanaf januari 2014 hebben zij via Jantjebeton.nl, IVN.nl en Gezondeschool.nl toegang tot uitgebreide informatie, materialen en tips op het gebied van communicatie en fondsenwerving zoals posters, een factsheet, handige adressen, standaardbrieven, persberichten en een stappenplan.

PARTNERS GEZONDE SCHOOLPLEINEN

Verschillende partners werken vanuit hun eigen expertise aan de coördinatie en uitvoering van het project Gezonde schoolpleinen:

Jantje Beton wil voorkomen dat vrij buitenspelen en bewegen uit het leven van kinderen verdwijnt. Daarom ondersteunt Jantje Beton kinderen om hun eigen buurt leuker te maken. Want als het buiten leuk is, blijven kinderen niet binnen. De ideeën van kinderen vormen bij projecten van Jantje Beton altijd de basis. Zij zijn de experts als het gaat om buitenspelen en bewegen.

IVN betreft mensen op lokaal niveau bij de natuur. We laten jong en oud ontdekken hoe leuk, leerzaam, gezond en belangrijk het groen om ons heen is. Dit versterkt hun band met de natuur, en maakt bewust van het belang van duurzaam handelen. Daarom werkt IVN mee aan Gezonde Schoolpleinen.

RIVM Centrum Gezond Leven werkt samen met partners onder de naam Gezonde School aan gezondheidsbevordering in het primair onderwijs, voortgezet onderwijs en middelbaar beroepsonderwijs.

Onderwijsopbrengsten zijn niet alleen afhankelijk van wat er op de school zelf gebeurt. Ook de omgeving heeft daar invloed op. De PO-Raad vindt een gezonde omgeving een voorwaarde voor goed onderwijs.

De VO-raad vindt een gezonde leeromgeving voor leerlingen van groot belang. Gezonde Schoolpleinen leveren een belangrijke bijdrage aan hun ontwikkeling en gezondheid.

Het mbo leidt vitale werknemers op. Sport, bewegen en een gezonde leefstijl zijn hierbij belangrijke thema's. Een schoolplein kan helpen om deze thema's aan te pakken.

MEER INFORMATIE?

Heeft u vragen of wilt u meer informatie over Gezonde Schoolpleinen?
Kijk dan op Gezondeschool.nl/schoolpleinen of neem contact op met
schoolpleinen@gezondeschool.nl.

COLOFON

Dit is een uitgave van Jantje Beton,
IVN, RIVM Centrum Gezond Leven en de PO-Raad,
VO-raad en MBO Raad.

© 2013, alle rechten voorbehouden.

Fotografie: Cats & Withoos, Jantje Beton, Michiel Wijnbergh
Vormgeving: Laura Yark-Pelle